

Praktyka nauczycielska IV
(semestr VI)
SKRÓCONY PROGRAM PRAKTYKI

Specjalność: *Filologia germańska z dodatkowym modulem:*
„*Nauczyciel języka niemieckiego jako języka ojczystego mniejszości narodowej*”

Praktyka śródroczna dydaktyczna - dydaktyka **drugiego przedmiotu nauczania: j. niemiecki jako język ojczysty mniejszości narodowej** (na VI semestrze studiów - 2 miesiące (pełne 8 tygodni) 120 godz.

1. Liczba godzin: 120, w tym samodzielnie przeprowadzonych: 30

Student jest zobowiązany do zgłoszenia się do Dyrekcji Szkoły w dniu rozpoczęcia praktyki. Dyrekcja Szkoły kieruje go do nauczyciela - opiekuna odpowiedzialnego za przebieg praktyki. W wypadku wystąpienia okoliczności uniemożliwiających stawienie się w wyznaczonym terminie w szkole/przedszkolu (np. choroba) student powiadamia o tym Dyrekcję szkoły/przedszkola oraz Dział Praktyk Zawodowych PANS w Nysie.

2. Forma i cel praktyki:

- współdziałanie z opiekunem praktyk przy planowaniu, przeprowadzaniu i ewaluowaniu

Lekcji języka **niemieckiego jako języka ojczystego mniejszości narodowej oraz lekcji własnej kultury i historii mniejszości narodowej**, ewentualnie geografii krajów niemieckojęzycznych oraz (w przypadku zespołów szkolno-przedszkolnych również (w mniejszym wymiarze) zajęć niemieckojęzycznych lub dwujęzycznych w grupach przedszkolnych

- analiza podstawy programowej i programów nauczania języka niemieckiego jako języka ojczystego mniejszości narodowej

- podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych, udzielania pomocy dydaktycznej w grupach o heterogenicznym poziomie znajomości języka

- pełnienie roli nauczyciela

- analiza i interpretacja sytuacji i zdarzeń dydaktycznych, w tym prowadzenie dokumentacji praktyki, konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką, ocena własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela, ocena przebiegu prowadzonych lekcji, omawianie zgromadzonych doświadczeń z opiekunem praktyk i w grupie studentów w terminie określonym przez opiekuna praktyk z Wydziału Neofilologii.

Wykorzystanie kształcenia w zakresie **dydaktyki języka ojczystego mniejszości narodowej**, uczestnictwo w radach pedagogicznych szkoleniowych, zajęciach pozalekcyjnych, szkolnej wymianie międzynarodowej (listy, Internet), analizie dokumentacji (programy nauczania, podstawa programowa, plany wynikowe i inne dokumenty szkolne) oraz **uczestnictwo w działaniach mających na celu podtrzymywanie tożsamości narodowej uczniów.**

3. Typ szkoły/placówki oświatowej: szkoła podstawowa z nauczaniem języka niemieckiego jako języka ojczystego mniejszości narodowej

4. Warunki zaliczenia: karta oceny praktyki wypełniona i podpisana przez opiekuna praktyki, z pieczęcią szkoły; karty tygodniowe wypełnione przez studenta w dzienniku praktyk i zatwierdzone pieczęcią szkoły na każdej stronie oraz potwierdzenie praktyki wraz z okresem jej trwania w dzienniku praktyk na stronach 1 i 2 w tabeli; autorefleksja na końcu dziennika praktyk, sprawozdanie w formie portfolio w wersji elektronicznej i papierowej, konspekty lekcji – liczba konspektów **15**, w tym po 1 wzorcowym w języku polskim i 1 w języku obcym podlegających ocenie opiekuna uczelnianego praktyk po zakończeniu praktyki. Wszystkie konspekty powinny zostać zatwierdzone i opatrzone uwagami szkolnego opiekuna praktyk sporządzonymi po obserwowanej przez niego lekcji.

Treści praktyki:

DYDAKTYCZNE ASPEKTY NAUCZANIA I PLANOWANIE LEKCJI

Typy lekcji: lekcja wprowadzająca nowy materiał, powtórzeniowa, w formie stacji zadaniowych, testująca wiedzę

Konspekt lekcji: Elementy konspektu - cele, treści, metody, timing, progresja, fazy, formy pracy, środki dydaktyczne i media, zadanie domowe, określenie grupy docelowej

Odniesienie do programów nauczania (języka i historii mniejszości narodowej niemieckiej) oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla języka mniejszości (Student podczas planowania lekcji potrafi odnieść jej treści do podstawy programowej i programu nauczania) .

Rola podręcznika i materiałów dodatkowych, ewent. materiałów autentycznych w nauczaniu języka mniejszości.

Zróżnicowanie wewnętrzne lekcji ze względu na heterogeniczność grupy (różne zadania dla różnych uczniów).

Zapewnienie bogatego/różnorodnego środowiska nauki (pomoce naukowe, gazetka ścienna, materiały multimedialne i książkowe, gry dydaktyczne).

Rola utrwalania i testowania oraz oceniania w nauczaniu języka ojczystego mniejszości narodowej.

Wspólna ewaluacja konspektu lekcji i przeprowadzonej lekcji z nauczycielem.

Motywacje w nauczaniu języka mniejszości, zasady organizacji nauczania języka mniejszości

Konkursy dla uczących się języka niemieckiego (jako języka mniejszości) i inne formy rozwijania zainteresowań językiem, kulturą, historią i geografią krajów niemieckojęzycznych.

EWALUACJA LEKCJI

Realizacja lekcji: aspekty obserwacji i oceny lekcji (np. realizacja celów lekcji), zachowanie się nauczyciela i uczniów, ekonomika czasowa lekcji, kształtowanie autonomii uczniów, rozwijanie czterech sprawności językowych, integracja treści krajo- i kulturoznawczych.).

Przyczyny zakłócenia toku lekcji.

Reagowanie na błędy i trudności uczniów.

Logika toku lekcji, doboru treści, środków dydaktycznych, metod nauczania, form pracy, celów nauczania.

Typy zadań służące rozwijaniu poszczególnych sprawności językowych i słownictwa/przyswajania struktur gramatycznych.

Ewaluacja lekcji z opiekunem i w grupie studentów.

Dokumentację praktyk pedagogicznych stanowią wpisy w **dzienniczku praktyk i karcie okresowej osiągnięć** oraz pozostałe dokumenty określone szczegółowo w **programie praktyki nauczycielskiej, to jest:**

DOKUMENTACJA PRAKTYK

Karta Oceny Praktyki

Uzupełniony przez studenta i szkołę Dziennik Praktyk

Portfolio w wersji elektronicznej i papierowej

30 konspektów lekcji zatwierdzonych przez opiekuna praktyk w szkole, w tym po jednym w języku polskim i języku obcym, które podlegać będą ocenie uczelnianego opiekuna praktyk

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych przez:

1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych w ramach nauczania języka mniejszości narodowej, sposobu funkcjonowania placówki, organizacji pracy nauczycieli nauczających języka mniejszości i w języku mniejszości i ich uczniów oraz prowadzonej dokumentacji (konspekty lekcji, dziennik klasowy, dziennik elektroniczny, arkusze ocen/testy/prace klasowe itp.)

2) zapoznanie się z materiałami dydaktycznym i przeznaczonymi do nauczania języka ojczystego mniejszości narodowej

3) obserwowanie:

a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności uczniów na zajęciach języka mniejszości narodowej,

b) interakcji nauczyciel – uczeń oraz interakcji między uczniami,

c) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć,

d) sposobu integrowania przez opiekuna praktyk różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej, współpracy z rodzicami i z innymi nauczycielami w ramach zapewnienia najlepszych warunków nauczania języka mniejszości

e) dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw dzieci i młodzieży na lekcjach języka mniejszości narodowej

f) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia komunikacji w języku mniejszości;

4) współdziałanie z opiekunem praktyk w:

a) sprawowaniu opieki i prowadzeniu zajęć z języka, historii i kultury oraz geografii Niemiec/krajów niemieckojęzycznych i Śląska;

b) podejmowaniu działań na rzecz uczniów z problemami w nauce języka oraz z uczniami szczególnie uzdolnionymi;

5) pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:

a) diagnozowanie kompetencji językowych uczniów,

b) diagnozowanie typów uczniów

6) analizę i interpretację obserwacji oraz doświadczeń w zakresie nauczania języka mniejszości, historii i kultury oraz geografii Niemiec i krajów niemieckojęzycznych oraz Śląska poprzez:

a) prowadzenie dokumentacji praktyki,

b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,

c) ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań dydaktycznych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),

d) ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,

e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań,

f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów.

Organizacja praktyk

W trakcie praktyk instytucja przyjmująca zapewnia studentowi następujące formy aktywności:

1) wizyty w szkołach i placówkach współpracujących np. przedszkolu i in.;

2) obserwowanie zajęć;

3) asystowanie nauczycielowi prowadzącemu zajęcia;

4) samodzielne prowadzenie zajęć;

5) planowanie i omawianie zajęć prowadzonych przez siebie i innych (nauczycieli, studentów, słuchaczy).

Uczelnia:

1) opracowuje zasady odbywania praktyk;

- 2) przygotowuje studentów do odbycia praktyk;
- 3) zapewnia możliwość omówienia praktyk w trakcie zajęć w uczelni;
- 4) utrzymuje systematyczny kontakt z przedszkolami, szkołami i placówkami, w których studenci (słuchacze) odbywają praktyki.

Szkoły mają obowiązek zapewnić studentom w trakcie praktyk:

- 1) warunki umożliwiające zarówno uzyskanie przygotowania praktycznego w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, poznanie różnych klas i zespołów uczniowskich oraz zdobycie odpowiedniego doświadczenia w zakresie organizacji pracy szkoły/placówki, planowania, realizowania i oceniania wyników procesu kształcenia;
- 2) dostęp do pracowni specjalistycznych, sprzętu i pomocy dydaktycznych;
- 3) opiekę i nadzór opiekuna praktyk;
- 4) warunki umożliwiające samodzielne opracowanie konspektów lekcji lub scenariuszy zajęć, w oparciu o informacje i wskazówki przekazane przez opiekuna praktyk;
- 5) warunki do prowadzenia lekcji (zajęć) z zastosowaniem technologii informacyjnej, w szczególności z wykorzystaniem treści i zasobów edukacyjnych znajdujących się na portalach internetowych, infrastruktury takiej jak tablica interaktywna.

Praktyki powinny odbywać się w przeważającej części równoległe z realizacją zajęć w uczelni.